

Mk 11,1-10 + Gn 49; Salv 8.12.24

Gn 49,8-12 *Tobě, Judo, tobě vzdají čest tví bratři. Na šíji nepřátel dopadne tvá ruka; synové tvého otce se ti budou klanět. Mládě lví je Juda. S úlovkem, můj synu, vystoupil jsi vzhůru. Stočil se a odpočíval jako lev, jak lvíce. Kdo ho donutí, aby povstal? Juda nikdy nebude zbaven žezla ani palcátu, jenž u nohou mu leží, dokud nepřijde ten, který z něho vzejde; toho budou poslouchat lidská pokolení. Svě oslátka si přiváže k vinné révě, mládě své oslice k révovi. Oděv svůj vypere ve víně, háv knížecí v krvi hroznů. Oči bude mít tmavší než víno, zuby bělejší než mléko.*

Marek 11,1-10 *Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betanii u Olivové hory, poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned, jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátka, na němž dosud nikdo z lidí neseděl. Odvažte je a přiveďte! A řekne-li vám někdo: „Co to děláte?“, odpovězte: „Pán je potřebuje a hned je sem zas vrátí.““ Vyšli a na rozcestí našli oslátka přivázaná venku u dveří. Když je odvažovali, někteří z těch, kteří tam stáli, jim řekli: „Co to děláte, že odvažujete to oslátka?“ Odpověděli jim tak, jak Ježíš přikázal, a oni je nechali. Oslátka přivedli k Ježíšovi, přehodili přes ně své pláště a on se na ně posadil. Mnozí rozprostřeli na cestu své pláště a jiní zelené ratolesti z polí. A ti, kdo šli před ním i za ním, volali: „Hosanna! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově, požehnáno buď přicházející království našeho otce Davida. Hosanna na výsostech!“*

Když si s dětmi vyprávíme o Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma, o jeho adventu na oslátku, zazní dříve či později otázka: A jak to Ježíš věděl? Že je tam to oslátka, na němž nikdo neseděl, uvázané? Otázka je to nejen dětsky zvědavá, ale také naprosto namístě: Co tím chceš, Marku říci? A proč tou scénou s odvažováním uvázaného oslátka ztrácíš tolik času? Nebudu unavovat výčtem výkladů, mezi nimiž se najde i konspirační teorie autorky detektivek Dorothy Sayersové, podle níž odpověď „Pán je potřebuje“ bylo heslo, kterým chtěl Ježíš rozpoutat povstání za osvobození Judeje... Onomu Markovu, jakoby nadbytečně opakovanému údaji, že oslátka bylo uvázané, a proto je třeba ho odvázat, rozumím jako biblickému odkazu. Jako autorské narážce, pro jistotu 3x připomenuté, která nás má přivést k oslátku, uvázanému nikoli cca r 33 n.l. v Betfage či Betanii, ale v Tóře. V První Mojžíšově, 49. kapitole. Vykládat Písmo Písmem, resp. evangelia svatými Písmy jejich autorů, se mi totiž jeví jako přístup, který nám daleko líp ozřejmí, oč autorovi šlo, co tím chtěl básník, v tomto případě evangelista, říci. Co to s jeho vyprávěním udělá, když na tu starou báseň s uvázaným oslátkem naváže.

Té básni z Gn 49 se říká **Jákobovo požehnání**. A požehnání **Judovi** zní jako **zaslíbení vladařství**, a to ne leccakého, ale vítězného, a respektovaného. Všeobecně. Potomstvo ostatních synů Jákobových se před ním bude v úctě sklánět a na nepřátele dopadne tvrdě jeho vladařská pravice, skoro bych řekl „ozbrojená pěst“. (Jestli se nám takové pojetí Božího lidu v tomto světě moc nepozdává, připomeňme si, že ho církev Kristova aplikovala docela úspěšně, přičemž se i dnes leckdo z vyznavačů tzv. tradičních křesťanských hodnot po nějaké té účinné zbrani,

jak vnutit ostatním svou pravdu, nostalgicky ohlíží.) Bezpochyby to požehnání praotce Jákoba odráží situaci, kdy z 12 kmenů zůstal jako vůdce Juda a vzpomínky na někdejší slávu davidovských vítězství a respektované vlády se staly tak trochu frustrujícím sněním: Jo, kdyby nás brali vážně jako příslovečného vládce zvířat, jako lva, jehož nikdo nepřemůže a na nějž si nikdo netroufne, ani když nasycen tučnou kořistí ulehne k odpočinku... Takhle kralovat uprostřed národů, co nám pořád dávají na frak, to by bylo něco.

Jenže požehnání celoživotního migranta, životem i Bohem zkoušeného praotce Jákoba, nekončí vizí lvího království. Vladařské žezlo a soudcovská hůl vydrží tomu lvovi **právě a jen do adventu** toho, jemuž všechno to respektované kralování, moc i sláva náleží. A ten pravý, ten teprve Příslušný, je na tom, pokud jde o vladařské atributy, docela jinak. Není to žádný lev, ale vládce, který **dorazí na oslátku**.

Uváže oslátka ke kmeni vinnému / k révovi dobrému oslátka své. A oslík, to v žádném případě není součást válečné výzbroje nekulí mašinerie. Právě naopak, v krajinách Předního východu to bylo odpradávná **jízdní zvíře pro vládce pokoje**. Na oslu přijíždí ten, jehož příchod, advent, slibuje rozvázání pout, konec krvavých i ponižujících okupací, možnost nadechnout se, pozvednout, začít žít beze strachu, důstojně, lidsky. Vládce na oslátku tedy respekt nebudí lví silou, vzletem sokolím, není to dravec, který dá ostatním pokoj, jen když při siestě tráví tučnou kořist.

A právě **tohle oslátka, uvázané** ve sloce o pravém, náležitém vládcu, **nechává** podle evangelisty **odvázat Ježíš** jako pravý Pán, jako *Kyrios* nikoli císařský, ale jako Hospodinův vládce, slíbený vládce pokoje. *Šalomu*, jenž ... *žíznivým dá napít z pramene, nedolomí nalomenou třtinu*. Toto oslátka z Jákobova požehnání si evangelista vypůjčil, aby právě na něm vjel Ježíš do Jeruzaléma. Do města, v jehož jménu se ozývá *šalom*, pokoj, jako jeho pravý vládce, jako Pán, před ním se bezvýhrad, s důvěrou skláníme.

Skoro by se už chtělo zpívat *všech králů král a Pánů Pán buď s plésáním již uvítán*, ale než k tomu dojde, než tuhle spásonosnou pohodu začneme slavit, všimněme si dvou věcí:

1. Především, že to Ježíšovo veselé entrée až podezřele připomíná **parodii na triumfální vjezdy** římských císařů. Pokud jste byli v Římě, narazili jste možná na Titův triumfální oblouk, který si nechal postavit, když se nechal oslavovat jako triumfální pokořitel židovského povstání. Nechal přitom zapálit jeruzalémský chrám, v němž uhořelo 6.000 civilistů. Orel (taky král dravců) z Říma bezcitně a krutě rozdrtil lva z Judy, který povstal na obranu víry a svobody.

Marek svůj příběh o Ježíši píše krátce poté a jeho Ježíš, král na oslátku, tak zcela zřejmě neutíká z krvavých dějin tohoto světa, plných násilí, válek, nevinných mučených obětí, někam do sváteční pohody. Spíš paroduje pýchu krvavých pánů, ať už jsou z Říma prvního, druhého či třetího, a svým pouličním happeningem vysvobozuje z otročení přesvědčení, že jen oni a jejich totálně bezcitné způsoby sedí pevně v sedle dějin – a nám proto nezbyvá,

než se tomu přizpůsobit. Naši víru a naději upíná jinam, k důvěře, že tím pravým vůdcem v krvavých dilematech lidských dějin je právě vládce na tom odvázaném oslátku z Jákobova požehnání.

2. Samotné Jákobovo požehnání uvázáním oslátka nekončí. Naopak, o tom vládci, který přebírá žezlo, se říká dál: *práti bude pak ve víně roucho své, ve víně rudém, knížecí šat* (zpívá Sváta spolu s biblí kralickou). Asi nebudeme vedle, když nám to pokračování připomene, že Ježíše nečeká ve finále šarlat králů, ale zkrvavený šat toho, který sebe sama dává jako bezbrannou oběť. I on bude patřit mezi ty, s nimiž římská potentáti bez milosti zatočili, aby nerušili mír jejich nelítostné nadvlády.

Nicméně to Markovi nebrání v tom, aby právě na tohoto bezbranného mesiáše ukázal nám i mnoha dalším – **to je ten pravý!**

Ten doprostřed vašich životů vnáší skutečnou Boží vládu, vládu smíření, pokoje, spravedlnosti. S ním přichází Boží soucit a vysvobození a záchrana právě pro ty, kdo uprostřed dějin naříkají, byli odkopnuti, převálcováni, zklamáni, zbaveni nadějí na lepší zítřek. Když tváří v tvář jemu voláte své Hosana, *Smiluj se nad námi*, nevoláte do prázdna ani naprázdno. On kolem sebe šíří možnosti, které už kdysi slibovala vize zaslíbené země, země mlékem a medem oplývající.

A s touhle důvěrou se smíme vrátit k poslední sloce Jákobovy vize vládce na oslátku. Zpívá se tu: *Ta barva vína v očích mu zůstane / nad mléko bělejší zuby jeho. Víno a mléko*, to jsou totiž právě atributy, pravé příznaky zaslíbené země. Prostoru, který Hospodin, Bůh Abrahamův, Izákov a Jákobův otevírá každému, kdo se nechá vést slovy a příběhy jeho svědků, kdo se nechává vysvobodit z uhranutosti tím, jak to zrovna v životě a ve světě chodí, a s důvěrou vykročil na cestu vysvobozených. Na cestu, kterou razí a završuje král na oslátku. Na jeho příchod nás starý Jákob, a s ním Marek, připravili. Díky nim smíme lépe vědět, co od toho narozeného čekat a proč se řadit do zástupu, který ho už zase, s novou nadějí, smí vítat. Amen.

Mk 11,1-10 + Gn 49; Salv 8.12.24

Píseň 431,1+2

In: Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? A kdo stanout smí na jeho svatém místě? Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí, ten, kdo nezneužije mou duši, ten, kdo nepřísahá Istivě. ... To je pokolení těch, kdo se na jeho vůli dotazují. Ti, kdo hledají tvou tvář, toť Jákob. (Ps 24)

Píseň 31 (Ps 24)

Modlitba

Hospodine, náš Bože a Otče, když ty přicházíš, smíme rozpoznat, co je klam a co je opora. Najednou je jasnější, že neobstojí zvůle moci, bezpráví ani zotročující zvůle. Dáváš nové šance svobodě i pokoji. Obnovuješ život ve spravedlnosti a pravdě. Překvapuješ, nás, kteří jsme ti už přestali věřit, církev malomyslnou a přivyklou tomu, jak to v tomhle světě chodí. A umíš zaskočit i ty, kdo spoléhají hlavně na svou sílu, nebo rovnou vyhledávají, že nad ně není. Dej i nám zakusit svou překvapivou blízkost. Ať smíme potkat tvou spolu se všemi, kteří se dnes ve tvém jménu scházejí. **Otčenáš**

1. čtení Gn 49,8-12

Píseň Sváta Proroctví o příchodu Mesiáše

text Mk 11,1-10

kázání

Píseň 435

Ohlášení

Přímluvy (Kyrie)

Když teď přicházíš, přijď pozvednout i naše hlavy, narovnat záda, postavit se znovu na nohy, Požehnaný Králi na oslátku. Tobě voláme své Hosana, vždyť ty léčíš zchromlosti i beznaděje, dáváš ožívat kolem příběhu evangelia. *Pane smiluj se, kyrie eleison.*

Otvíráme ti svá srdce, předkládáme své ubitosti i úzkosti, svou neuzdravenost ze sobectví, vychytralosti a snah vždycky nějak vyžrát na druhé. Když teď přicházíš, vstupuj do srdcí, vyčerpaných zápasem s nemocí i vlastní nemožností. Vstupuj do duší zvalcovaných depresí i životní rezignovaností. *Pane smiluj se, kyrie eleison* Přijď k církvi, všude tam, kde radost a svobodu tvých dětí vyměnila za zapšklé obviňování světa okolo, strašení vymyšleným nepřítelem a touhu po moci. Přijď do našich nesnášenlivostí i izolací, otevřít bubliny, v nichž jsme se zavřeli před druhými. Přijď a vysvobozuj z předpojatostí, malicherností, jimiž otravujem žití sobě i druhým. *Pane smiluj se, kyrie eleison*

Předkládáme ti svůj advent, a otvíráme ho tobě, který přicházíš jako Král ponížený a plný spravedlnosti. Přijď jako vlak Boží, který naloží zapomenuté, přehlížené a odstrkované. Přijď a ujisti že službu Krále na oslátku jsi završil i kvůli nám. Přijď, a otevři nám advent svého Království. *Pane smiluj se, kyrie eleison.* Amen.

Poslání Iz 55,1-2+6

Požehnání

Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků. Amen

Píseň 188 (posl. ve stoje)